

ROZWÓJ BANKOWOŚCI ISLAMSKIEJ

**UWARUNKOWANIA
PROBLEMY
PERSPEKTYWY**

IWONA SOBOL

ROZWÓJ BANKOWOŚCI ISLAMSKIEJ

UWARUNKOWANIA
PROBLEMY
PERSPEKTYWY

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU GDAŃSKIEGO
GDAŃSK 2019

Recenzja
dr hab. Piotr Masiukiewicz, prof. SGH

Redakcja wydawnicza
Katarzyna Ambroziak

Projekt okładki i stron tytułowych
Karolina Zarychta

Na okładce wykorzystano ilustrację na licencji Adobe Stock

Skład i łamanie
Mariusz Szewczyk

Publikacja dofinansowana z działalności statutowej
Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-7865-802-3

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział 1	
Charakterystyka ekonomii islamskiej ze szczególnym uwzględnieniem finansów i bankowości	15
1.1. Prawo religijne muzułmanów – szariat i jego źródła	15
1.2. Ekonomia islamska – analiza krytyczna	20
1.3. Pojęcie finansów i bankowości islamskiej	38
1.4. Ewolucja finansów i bankowości islamskiej	43
Rozdział 2	
Zakaz stosowania oprocentowania – fundamentalna zasada bankowości islamskiej	63
2.1. Historyczne ujęcie oprocentowania i lichwy	63
2.2. Poglądy na lichwę w islamie	69
2.3. Dyskusja nad przyczynami zakazu stosowania oprocentowania przez islamskie banki	77
Rozdział 3	
Pozostałe zasady bankowości islamskiej – istota, przyczyny oraz konsekwencje ich stosowania	89
3.1. Nakaz unikania niepewności i zakaz spekulacji	89
3.2. Nakaz jałmużny	94
3.3. Zakaz inwestowania i handlowania produktami nielegalnymi	98
3.4. Koncepcja dzielenia zysków i strat jako podstawa działania banków islamskich . .	100
3.5. Rola rady szariatu w banku islamskim	103
Rozdział 4	
Specyfika i wykorzystanie instrumentów finansowych oferowanych przez banki islamskie	111
4.1. Mechanizmy finansowania oparte na koncepcji dzielenia zysków i strat	111
4.2. Instrumenty finansowania oparte na długu	116

4.3. Rachunki bieżące i konta oszczędnościowe	125
4.4. Depozyty terminowe	130
4.5. Systemy gwarantowania depozytów islamskich	136
Rozdział 5	
Sektor bankowości islamskiej w Malezji – studium przypadku	139
5.1. Ewolucja i czynniki rozwoju bankowości islamskiej w Malezji	139
5.2. Stan rozwoju bankowości islamskiej w Malezji na tle bankowości konwencjonalnej	149
5.3. Analiza rentowności banków islamskich i banków konwencjonalnych w Malezji	161
5.4. Czynniki determinujące rentowność malezyjskich banków islamskich	175
Rozdział 6	
Stan i perspektywy rozwoju współczesnego islamskiego sektora bankowego	185
6.1. Wielkość i struktura islamskiego sektora bankowego na świecie	185
6.2. Zakres współpracy międzynarodowej i jej znaczenie dla rozwoju bankowości islamskiej	196
6.3. Szanse i wyzwania rozwoju bankowości islamskiej	205
Zakończenie	223
Bibliografia	231
Wykaz ważniejszych skrótów	251
Spis rysunków	255
Spis tabel	256